

PODSUMOWANIE

Akty prawne

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
Ustawa z dnia 25 listopada 2004r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. z dnia 27 grudnia 2004r.)	Ustawa z dnia 6 kwietnia 1967r., o biegłych i tłumaczach, zapisana pod numerem 36/1967 Dziennika Ustaw, z późniejszymi zmianami	Ustawa z dnia 26 maja 2004r. o biegłych, tłumaczach ustnych i tłumaczach pisemnych oraz o zmianie i uzupełnieniu niektórych ustaw, zapisana pod numerem 382/2004 Dziennika Ustaw, z późniejszymi zmianami
ustawa z 2004r.	ustawa z 1967r.	ustawa z 2004r.
odrębna ustawa dla tłumaczy, odrębna dla biegłych	wspólna ustawa dla biegłych i tłumaczy	wspólna ustawa dla biegłych i tłumaczy
brak rozróżnienia na tłumaczy pisemnych i ustnych	brak rozróżnienia na tłumaczy pisemnych i ustnych	rozdzielenie na tłumaczy pisemnych i ustnych

Uzyskiwanie uprawnień tłumacza sądowego

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
obywatelstwo polskie lub obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (Euro-pean Free Trade Association – EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub (na zasadach wzajemności) obywatelstwo innego państwa	obywatelstwo czeskie lub obywatelstwo innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, potwierdzenie pobytu czasowego lub pobytu stałego na terytorium Republiki Czeskiej, lub obywatelstwo państwa nie będącego państwem członkowskich Unii Europejskiej, pozwolenie na pobyt stały na terytorium Republiki Czeskiej.	-

znajomość języka polskiego	-	-
wykształcenie wyższe, tytuł magistra lub równorzędny	wiedza specjalistyczna i doświadczenie, w szczególności ukończenie specjalnego kursu dla tłumaczy, o ile jest prowadzony	wiedza specjalistyczna i doświadczenie (minimum 5 lat), dodatkowy kurs (tzw. minimum specjalistyczne) zakończony egzaminem pisemnym i ustnym, co najmniej 30 godzin nauki – podstawy prawne tłumaczenia ustnego i pisemnego, metodyka tłumaczenia, prowadzenie repertorium, forma i treść czynności tłumacza ustnego czy pisemnego.
po upływie 2 lat od skreślenia z listy	po upływie 3 lat od skreślenia z listy	po upływie 3 lat od skreślenia z listy
pełna zdolność do czynności prawnych	pełna zdolność do czynności prawnych	pełna zdolność do czynności prawnych
niekaralność za przestępstwa umyślne, przestępstwa skarbowe oraz za nieumyślne przestępstwa gospodarcze	niekaralność (przestępstwo umyślne, przestępstwo poprzez zaniedbanie związane z wykonywaniem czynności tłumacza)	niekaralność
-	cechy indywidualne dające rękojmię należytego wykonywania czynności	-
-	-	ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z działalnością
-	-	zaplecze materialne
egzamin dwuetapowy, pisemny i ustny (ponowny po upływie 12 miesięcy), staż adaptacyjny i test umiejętności dla osób, które uzyskały uprawnienia w państwach członkowskich Unii Europejskiej	brak egzaminu, wybór spośród osób spełniających kryteria po zweryfikowaniu dokumentacji w formie pisemnej	egzamin pisemny i ustny odrębnie na tłumacza ustnego (5 części) i tłumacza pisemnego (3 części) (ponowny po upływie 6 miesięcy) egzamin wyrównawczy (przed komisją, z przepisów prawnych, potwierdzenie uprawnień z innych państw)
wpis na listę	wpis na listę	wpis na listę
ustanowienie w postępowaniu ad hoc (wyjątek)	ustanowienie w postępowaniu ad hoc (wyjątek)	ustanowienie w postępowaniu ad hoc (wyjątek)

Wpis na listę tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
lista prowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości	lista prowadzona przez prezesów sądów drugiej instancji	lista prowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości
ogłaszana w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym ministerstwa i przekazywana wojewodom, powszechnie i nieodpłatnie udostępniana przez wojewodów	przesyłana przez sądy drugiej instancji do ministerstwa sprawiedliwości, prokuratur drugiej instancji, Policji, urzędów administracyjnych danego okręgu, do biura śledczego danego okręgu, sądów pierwszej instancji, sądów wojskowych, urzędów powiatowych, prokuratur pierwszej instancji danego okręgu udostępniana (informacja przez ogłoszenie)	udostępniana, publikowana na stronach internetowych ministerstwa
egzamin sprawdzający kwalifikacje przed komisją dwuetapowy, pisemny, następnie ustny	wybór spośród osób spełniających kryteria po zweryfikowaniu dokumentacji w formie pisemnej	egzamin sprawdzający kwalifikacje przed komisją pisemny i ustny odrębnie dla kandydatów na tłumaczy pisemnych i ustnych
ślubowanie	ślubowanie	ślubowanie
brak ograniczenia czasowego	brak ograniczenia czasowego	brak ograniczenia czasowego
możliwość czasowego zawieszenia na wniosek i z urzędu (3 miesiące – 1 rok z tytułu odpowiedzialności zawodowej, na 5 lat w przypadku niewykonywania czynności przez 3 lata)	możliwość czasowego zawieszenia na wniosek i z urzędu	możliwość czasowego zawieszenia na wniosek i z urzędu (po roku niewykonywania czynności)
możliwość skreślenia na wniosek i z urzędu	możliwość skreślenia na wniosek i z urzędu	możliwość skreślenia na wniosek i z urzędu
możliwość ponownego wpisu	możliwość ponownego wpisu	możliwość ponownego wpisu

Uprawnienia tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
wykonywanie tłumaczeń ustnych i pisemnych, poświadczanie tłumaczeń, sporządzanie poświadczonych odpisów pism, poświadczanie odpisów sporządzonych przez innych	wykonywanie tłumaczeń ustnych i pisemnych, sprawdzanie i poświadczanie tłumaczeń (także poza okręgiem, w którym zostali wpisani na listę)	wykonywanie tłumaczeń ustnych (tłumacze ustni), wykonywanie tłumaczeń pisemnych (tłumacze pisemni)
-	prawo do skorzystania z pomocy konsultanta (odpowiedzialność za tłumaczenie ponosi tłumacz)	prawo do skorzystania z usług doradcy lub korektora (odpowiedzialność za tłumaczenie ponosi tłumacz)
-	prawo do zawieszenia na wniosek z ważnych powodów (maks. na 4 lata) oraz skreślenia z listy	prawo skreślenia z listy na wniosek
-	-	prawo wymagania współdziałania od każdego przy wykonywaniu czynności na rzecz sądu lub innych organów administracji publicznej

System wynagradzania tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
dla potrzeb postępowania stawki według rozporządzenia, poza postępowaniem według umowy ze zleceniodawcą	dla potrzeb postępowania zgodnie z rozporządzeniem, poza postępowaniem na podstawie umowy ze zleceniodawcą	według umowy ze zleceniodawcą, w przypadku braku umowy według taryfikatora
możliwość podwyższenia stawki	możliwość podwyższenia stawki	możliwość podwyższenia stawki
-	możliwość obniżenia stawki lub odmowy wypłaty	możliwość obniżenia stawki lub odmowy wypłaty
zwrot kosztów	zwrot kosztów i utraconego zarobku	zwrot kosztów i utraconego zarobku
-	zaliczka na koszty	zaliczka na koszty

Obowiązki tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
wykonywanie tłumaczeń w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy na zlecenie sądu, prokuratury, policji lub organów administracji publicznej (zwolnienie z obowiązku tylko z ważnych powodów)	wykonywanie tłumaczeń w postępowaniu prowadzonym przed organem administracji publicznej (o odmowie organ zlecający informuje prezesa sądu drugiej instancji, który ustanowił tłumacza)	wykonywanie tłumaczeń w postępowaniu prowadzonym przed organem administracji publicznej bez prawa odmowy bez ważnego powodu (powodem odmowy może być np. brak złożenia zaliczki przez zleceniodawcę)
należyta staranność, bezstronność, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa	osobiste wykonanie, rzetelność, terminowość, bezstronność konieczność zgłaszania okoliczności budzących wątpliwości – wyłączenie z powodu stronniczości), zgodnie z przyznanymi uprawnieniami	osobiste wykonanie, rzetelność, terminowość, bezstronność (konieczność zgłaszania okoliczności budzących wątpliwości – wyłączenie z powodu stronniczości), celowość i gospodarność
zachowanie w tajemnicy faktów i okoliczności	zachowanie milczenia (nie dotyczy odpowiedniego wykorzystania informacji w celach naukowych i edukacyjnych), pouczenie konsultantów o obowiązku zachowania milczenia	zachowanie milczenia (nie wygasa w okresie zawieszenia lub po skreśleniu z listy)
stosowanie zasad formalnych (oryginał, odpis, poświadczenie, odcisk pieczęci, podpis)	stosowanie zasad formalnych (oznaczenie języka, klauzula, odcisk pieczęci, podpis, spięcie z dokumentem lub odpisem)	stosowanie zasad formalnych (nagłówek z tytułem „tłumaczenie”, nazwa zleceniodawcy, załączniki, klauzula, spinanie załączników z tłumaczeniem, treść klauzuli, spinanie tłumaczenia z dokumentem lub odpisem, miejsca odcisnięcia pieczęci, niezwłoczna korekta błędów merytorycznych i/lub formalnych i bez prawa do wynagrodzenia)

prowadzenie repertorium (ewidencjonowanie czynności, również zleconych przez sądy, policję, organy administracji państwowej i nie przyjętych)	prowadzenie repertorium (wpis daty otrzymania zapłaty)	prowadzenie repertorium (wpis daty otrzymania zapłaty), archiwizowanie repertorium w formie papierowej przesyłanie do ministerstwa wyciągu z repertorium z liczbą czynności raz na pół roku oraz rozliczenia
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	-	podnoszenie kwalifikacji zawodowych i poddawanie się weryfikacji kwalifikacji (seminaria obowiązkowe i nadobowiązkowe z ramienia ministerstwa)
zgłaszanie zmian danych (w terminie 30 dni)	zgłaszanie zmian danych niezwłocznie	zgłaszanie zmian danych (w terminie 30 dni)
-	-	konieczność archiwizowania kopii tłumaczeń przez 10 lat

Narzędzia tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
świadcstwo	(legitymacja)	legitymacja ze zdjęciem
pieczęć okrągła (bez godła państwowego)	pieczęć okrągła (z godłem państwowym w środku)	pieczęć okrągła o średnicy 36 mm (z godłem państwowym w środku)
repertorium (także w formie elektronicznej)	repertorium (także w formie elektronicznej)	repertorium (także w formie elektronicznej, archiwizacja w formie papierowej)

Odpowiedzialność zawodowa tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
odpowiedzialność cywilnoprawna, karna, karnoskarbowa, dyscyplinarna	odpowiedzialność cywilnoprawna, karna, karnoskarbowa, dyscyplinarna	odpowiedzialność cywilnoprawna, karna, karnoskarbowa, dyscyplinarna
brak obowiązkowego ubezpieczenia	brak obowiązkowego ubezpieczenia	obowiązkowe ubezpieczenie

Nadzór i kontrola tłumaczy sądowych

<i>Polska</i>	<i>Republika Czeska</i>	<i>Republika Słowacka</i>
Minister Sprawiedliwości Komisja Odpowiedzialności Zawodowej	Ministerstwo Sprawiedliwości	Ministerstwo Sprawiedliwości – urzędnicy państwowi upoważnieni przez ministerstwo sędziowie stażyści w ministerstwie
wojewodowie (kontrola repertoriów)	prezesi sądów drugiej instancji (kontrola repertoriów i kalkulacji wynagrodzenia)	osoby fizyczne powołane do nadzoru przez ministerstwo (kontrola w biurach i środkach transportu tłumacza tylko w towarzystwie osoby upoważnionej)